

1 maart 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. J.E. van Oers, advocaat te Amersfoort,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven koster te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 27 juli 2012. Op 6 november 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Bisschop van het bisdom Groningen-Leeuwarden.

Op 6 december 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote [naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Oers, voornoemd. Namens het Bisdom zijn verschenen [naam], secretaris-kanselier van het Bisdom Groningen-Leeuwarden en [naam], juridisch adviseur van het Bisdom Groningen-Leeuwarden.

Ter zitting heeft mr. Van Oers toegezegd dat zij de voormalig psychologe van klager, [naam] zou benaderen om te bezien of zij nog iets zou kunnen toevoegen, dat tot steunbewijs kan dienen.

Na telefonisch contact met de secretaresse van mr. Van Oers werd verzocht om aanhouding van de zaak tot 18 januari 2013, omdat bij het Bisdom een verzoek tot mediation liep. Zij hoopte rond die tijd meer duidelijkheid te hebben omtrent dit verzoek.

Blijkens de brief van 24 januari 2013, ingekomen d.d. 25 januari 2013 bleek het niet mogelijk nadere informatie te verkrijgen van [naam] en bleek dat men nog steeds in afwachting was van een reactie van het Bisdom Groningen-Leeuwarden.

Toen op 29 januari 2013 nog steeds niet duidelijk was of het Bisdom Groningen-Leeuwarden zou instemmen met het verzoek tot mediation, heeft een medewerker van het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK zelf contact opgenomen met drs. Pot. Deze deelde telefonisch mede dat het verzoek tot mediation hem pas op 24 januari 2013 had bereikt, dat hij het had besproken met de Bisschop en dat het Bisdom niet in zal gaan op het verzoek tot mediation.

Dit is door een medewerker van het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK doorgegeven aan de secretaresse van mr. Van Oers.

Zowel het Bisdom als de secretaresse van mr. Van Oers is medegedeeld dat het advies van de Klachtencommissie uiterlijk 12 maart 2013 bekend zal zijn.

2. De klacht

2.1. Klager verklaart ter zitting het volgende:

“Ik ben opgegroeid in een katholiek gezin als jongste van 5 kinderen. Er bestond in het gezin geen discussie over dat je dingen moest doen voor de kerk. Nadat je de communie had gedaan, kon je mee helpen in de kerk. Ik werd toen misdienaar in de [naam] Kerk in [plaats]. Ik heb dit gedaan van ca. 1977-1978 tot en met 1983-1984. Aangeklaagde was koster in deze kerk.

Ik gedroeg me keurig netjes als misdienaar. Als er een parochiaan was overleden, moest je als misdienaar de mis bijwonen. Er waren dan altijd 3 misdienaren bij de dienst, één voor de wierook, één voor het kruis en de laatste voor het wijwater.

Later werd ik ook voor andere klusjes gevraagd. Ik moest bijvoorbeeld de bloemen vervangen. Rond kerst was het altijd erg druk: er moesten adventskransen komen, de kerstboom moest neergezet, de kerststal ingericht. Kortom er was dan veel te doen. Er was ook altijd op zaterdag een groepje parochianen aanwezig in de kerk. Deze mensen poetsten het koper, maakten de kerk schoon, verversten de bloemen enz.. Pastoor [naam] bemoeide zich niet met dit soort bezigheden. Aangeklaagde was wel altijd aanwezig als er iets gedaan moest worden in de kerk.

Op enig moment was er tijdens deze bezigheden een pauze. De aanwezigen gingen dan naar de pastorie om koffie te drinken. Aangeklaagde had voor mij altijd nog wel een klusje liggen, waardoor wij niet meegingen koffie drinken. Soms vroeg er wel eens iemand of wij niet meekwamen. Het antwoord was dan steevast “Later, eerst nog even dit afmaken.”

De mensen verlieten de kerk via de achterkant. Via het ‘tussenportaal’ kwam je in de pastorie. In het tussenportaal lag een houten vloer, die erg kraakte. Ook kraakte de deurkruk van de deur die toegang gaf tot de kerk. Niemand kwam dus onopgemerkt de kerk binnen.

Als aangeklaagde een klusje had, zorgde hij ervoor dat we ons meestal rechtsvoor in het middenschip bevonden. Hij kwam dan tegen mij aanstaan, drukte me tegen de kerkbanken en zette zijn handen rechts en links van mij op de kerkbank. Ik stond met mijn rug naar hem toe. Hij zoende me niet. Hij begon dan tegen mij aan te rijden. Ik zat volledig klem.

Het misbruik werd geleidelijk aan erger. Later zei hij mij kort en dwingend “Broek uit.” Dit was zo dwingend, dat ik mijn broek en onderbroek naar beneden deed. Hij heeft ook wel bloot bij mij gestaan. Aangeklaagde heeft mij betast en proberen te verkrachten. Dat is niet gelukt.

Ik durfde niet tegen aangeklaagde te protesteren. Ik ben streng opgevoed. Je had volwassenen te gehoorzamen. Dit was trouwens de opvatting van velen in het dorp.

Nadat ik misdienaar was geweest, werd ik collectant in de kerk. Andere jongens wilden dat ‘baantje’ ook wel, maar aangeklaagde wilde alleen dat ik het deed.

Het misbruik heeft zeker wel 5 jaar geduurd. In de zomermaanden was er minder te doen in de kerk en vond het misbruik minder plaats. In december was het drukker. Ik denk dat het ongeveer 10 keer per jaar is gebeurd. Ik heb nooit gemerkt dat anderen ook slachtoffer waren.

Aangeklaagde was echter zo geraffineerd, dat ik vermoed, dat hij ook anderen seksueel misbruikt heeft.

Ik durfde mijn verhaal aan niemand te vertellen. Mijn ouders hebben er nooit iets van gemerkt dat ik seksueel ben misbruikt. Ik heb mijn ouders pas kort geleden durven vertellen over het seksueel misbruik.

2.2. Na de lagere school heb ik nooit meer iemand gezien. Datzelfde geldt voor mijn middelbare school en dienst. Ik ken dus niemand meer die ik zou kunnen benaderen om te vragen naar verhalen/geruchten of id.

Ik heb via KLOKK een oproep gedaan. Ik kreeg alleen een reactie van iemand die zei dat het ook gebeurde op de katholieke school.

Mr. De Witte heeft geprobeerd een artikel over seksueel misbruik in de krant geplaatst te krijgen. Dat is helaas mislukt. Sinds afgelopen week zingt er toch iets rond in het dorp. Ik hoop dat er iets los komt. Maar de cultuur in het dorp is toch dat men niet graag de vuile was buiten hangt.

In het dorp was een meneer [naam]. Hij had een luisterend oor en wist wat er allemaal in de kerk speelde. Helaas is hij 5 jaar geleden plotseling overleden.”

2.3 Het misbruik heeft grote invloed op het leven van klager gehad. Gedurende de jaren dat klager is misbruikt, is hij twee keer blijven zitten. Klager had moeite zich te concentreren. Klager is op zijn achttiende in dienst gegaan en heeft nadien nooit meer geholpen in de kerk. Toen klager uit dienst kwam, is hij op zichzelf gaan wonen in [plaats]. Daar ging het helemaal mis met klager. Hij had moeite met het onderhouden van liefdesrelaties en hij zat psychisch erg in de knel met zichzelf. Ook raakte klager in de financiële problemen.

2.4. Het seksueel misbruik loopt als een rode draad door het leven van klager. Het is hem altijd blijven achtervolgen en heeft hem veel leed bezorgd. Als gevolg van dit misbruik heeft klager zowel materiële als immateriële schade geleden.

Klager wil erkenning van hetgeen hem is overkomen en verzoekt de Klachtencommissie de klacht gegrond te verklaren. Voorts wenst klager een vergoeding voor de door hem geleden materiële en immateriële schade.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

Ter zitting heeft [naam] klager gezegd, dat de Bisschop bereid is tot een gesprek met klager, indien deze daaraan behoefte zou hebben.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik

ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.4. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen.

4.5. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Groningen-Leeuwarden de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 1 maart 2013 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, W.M. Veltman-Breddels en prof. dr. H.B.M. van de Wiel, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van Groningen-Leeuwarden en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.